

ŚWIĘTO ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

11 LISTOPADA

Dzisiaj obchodzimy 102.
rocznicę odzyskania
niepodległości przez Polskę.
Jesteśmy z tego dumni i
szczęśliwi, że możemy żyć w
wolnym kraju.

Polska odzyskała
niepodległość
11 listopada
1918 roku
po 123 latach
niewoli.

ROZBIORY POLSKI

Przyczyną rozbiorów
była niezdolność
kraju do reform,
mogących wzmocnić
siłę militarną Polski.

I rozbiór Polski – 1772r.

(Rosja, Prusy, Austria)

- Prusy – ok. 36 tys. km²
- Austria – ok. 83 tys. km²
- Rosja – ok. 92 tys. km²

II rozbiór Polski – 1793r.

(Rosja, Prusy)

- Prusy – ok. 58 tys. km²
- Rosja – ok. 250 tys. km²

III rozbiór Polski – 1795r.

(Rosja, Prusy, Austria)

- Prusy – ok. 55 tys. km²
- Austria – ok. 47 tys. km²
- Rosja – ok. 120 tys. km²

5 sierpnia 1772 r., Rosja, Prusy i Austria podpisały w Petersburgu traktat dotyczący podziału ziem Rzeczypospolitej.

	1772 r.	1793 r.	1795 r.
ROSJA			
PRUSY			
AUSTRIA			

SYTUACJA PO III ROZBIORZE

Pewna część Polaków pogodziła się z upadkiem Polski, lecz niektórzy nie godzili się na niewolę i zamierzali upomnieć się o niepodległość zbrojnie.

DZIAŁANIA NIEPODLEGŁOŚCIOWE POLAKÓW

- Polacy walczyli o niepodległość w Legionach Polskich gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, powstałych we Włoszech przy poparciu Francji.
- Walczyli w czasie wojen napoleońskich.
- W powstałym w 1815 r. Królestwie Polskim dążyli do zachowania jego autonomii i występowali przeciw łamaniu konstytucji przez carów.
- Walczyli z Rosją w powstaniu listopadowym i tworzyli Wielką Emigrację.
- We wszystkich trzech zaborach prowadzili działalność spiskową zmierzającą do wywołania walki powstańczej.
- Walczyli z Rosją w powstaniu styczniowym.

SYTUACJA PO POWSTANIU STYCZNIOWYM

Upadek powstania styczniowego (1864 r.) i klęska Francji sprawiły, że w cień usunęli się zwolennicy powstańczej walki o niepodległość. W działaniach Polaków zaczęła dominować praca organiczna (trwanie przy polskości, bronienie i rozszerzanie stanu posiadania w sferze gospodarki i kultury, zrezygnowanie z walki o suwerenność).

Następne pokolenie odrzuciło jednak apolityczne hasło pracy organicznej.

RUCHY IDEOWE NA ZIEMIACH POLSKICH

W latach dziewięćdziesiątych XIX w. na ziemiach polskich zaczęły kształtować się nowoczesne ruchy ideowe, które z czasem stały się fundamentem polskiego życia politycznego:

- ruch socjalistyczny,
- ruch narodowy
- ruch ludowy
- ruch chrześcijańsko-demokratyczny

Działacze tych środowisk wywodzili się z młodej inteligencji polskiej nazwanej pokoleniem „niepokornych” – ponieważ nie zgadzali się na bierność wobec niewoli.

SOCJALIŚCI

Socjaliści pojawili się na ziemiach polskich na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XIX w.

Decydującym momentem w ich działalności okazało się powołanie w 1892 r. na zjeździe w Paryżu Polskiej Partii Socjalistycznej.

Na czołe partii wysunął się Józef Piłsudski .

Celem PPS stała się walka o niepodległą Polskę o ustroju socjalistycznym i demokratycznym.

RUCH NARODOWY

Ruch zaczął się kształtować na przełomie lat 80-tych i 90-tych XIX w. W 1893 r. powołano tajną Ligę Narodową, której przywódcą został Roman Dmowski .

Działacze tego ruchu uważali, że Polacy muszą uświadomić sobie własną odrębność i bronić prawa do swobodnego rozwoju.

Program ideowy tego środowiska wyrażała opublikowana w 1903 r. książka Dmowskiego *Myśli nowoczesnego Polaka*.

SYTUACJA W ZABORACH

W zaborze rosyjskim ze względu na stan wojenny, obowiązujący od czasów powstania styczniowego, nie można było prowadzić jawnej działalności politycznej.

Bardziej sprzyjające warunki istniały w zaborze pruskim, lecz polityka germanizacyjna wymuszała na Polakach obronę stanu posiadania. Z czasem zdecydowane wpływy na tym obszarze zyskali narodowcy.

Najkorzystniejsze warunki panowały w zaborze austriackim, gdyż dzięki autonomii galicyjskiej mogło rozwijać się w sposób nieskrępowany polskie życie polityczne i kulturalne. Legalnie działały tam Polska Partia Socjalno-Demokratyczna, Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne oraz Polskie Stronnictwo Ludowe.

ROZWÓJ ŚWIADOMOŚCI NARODOWEJ

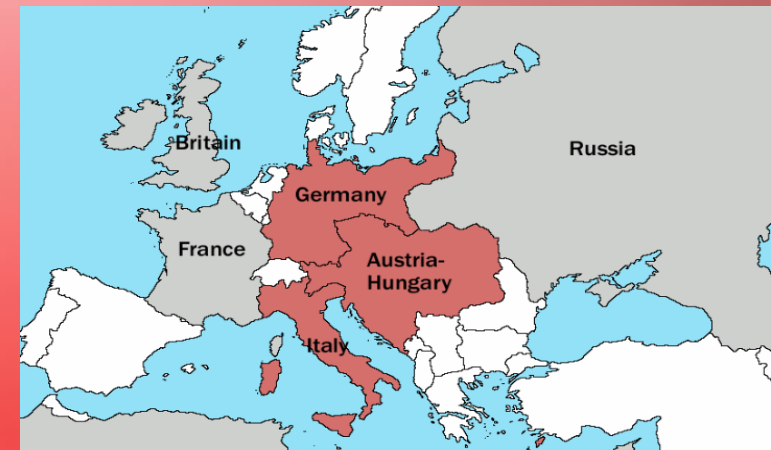
Na rozwój świadomości narodowej we wszystkich zaborach wpłynęła jednak nie tylko działalność polityczna, lecz także:

- twórczość Henryka Sienkiewicza, piszącego „ku pokrzepieniu serc” o wielkości dawnej Rzeczypospolitej,
- malarstwo Jana Matejki,
- prace historyczne Szymona Askenazego budzące dumę z przeszłości (w wypadku inteligencji).

SPRAWA POLSKA W CZASIE I WOJNY ŚWIATOWEJ

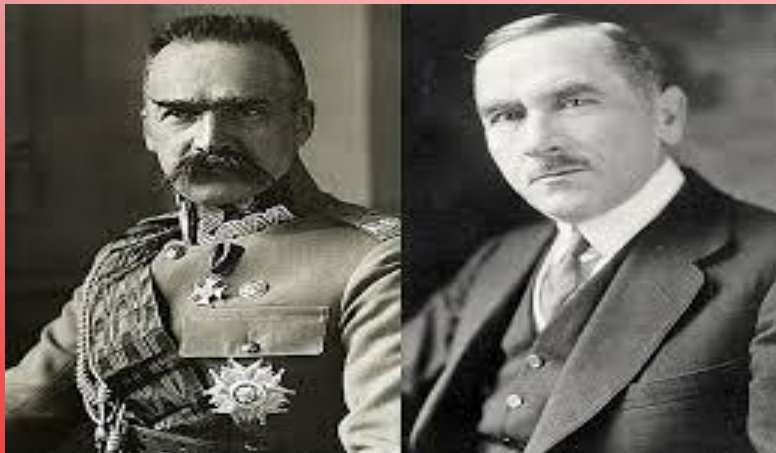
W chwili wybuchu wojny sprawę polską uważano w Europie za wewnętrzny problem zaborców: Rosji, która z Francją i Wielką Brytanią znalazła się w obozie ententy oraz walczących z tym sojuszem państw centralnych – Niemiec i Austro-Węgier. Państwa zaborcze chciały zapewnić sobie przychylność Polaków. Rosjanie obiecywali zjednoczenie ziem polskich, lecz deklaracja nie miała żadnej wartości. Państwa centralne w swoich obietnicach ograniczały się do wezwania do walki ze wschodnim barbarzyństwem.

ROMAN DMOWSKI I JÓZEF PIŁSUDSKI

DMOWSKI

Dmowski poparł państwa ententy, które walczyły z Niemcami. Liczył na zjednoczenie wszystkich ziem polskich przez Rosję, w następstwie czego Polska miałaby szansę odzyskania niepodległości. Wybuch wojny nie wpłynął jednak na zmianę polityki rosyjskiej wobec Polaków.

PIŁSUDSKI

Piłsudski, zgodnie z przedwojennymi deklaracjami, stanął po stronie państw centralnych, nie wykluczał jednak zmian kierunku działania w przyszłości. Za Austrią opowiedziały się również istniejące w tym państwie polskie stronnictwa polityczne. Liczyły one, że ziemie zaboru austriackiego zostaną połączone z Królestwem Polskim i staną się trzecim członem monarchii austro-węgierskiej.

LEGIONY POLSKIE

Piłsudskiego poparli politycy polscy z zaboru austriackiego, którzy utworzyli Naczelny Komitet Narodowy i za zgodą Austriaków przejęli polityczne zwierzchnictwo nad strzelcami. Tak zaczęto tworzyć Legiony Polskie. Składały się one z:

- najwcześniej powołanej I Brygady, której komendantem był Józef Piłsudski,
- II Brygady (od 1916 r. dowodzonej przez Józefa Hallera)
- III Brygady (jednym z jej dowódców był Bolesław Roja).

Celem Legionów była walka z Rosją o niepodległość Polski. Początkowo brygady walczyły oddzielnie lecz w 1915 r. Legiony Polskie skoncentrowano na froncie wołyńskim.

KONIEC LEGIONÓW POLSKICH

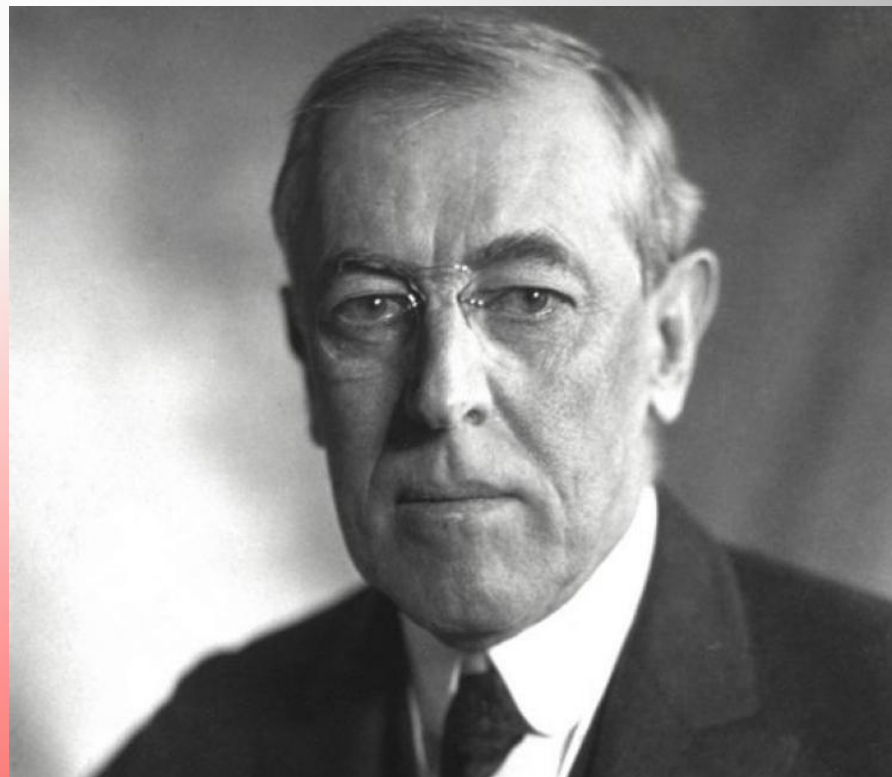
Piłsudski uzależnił formowanie wojska polskiego u boku państw centralnych od powołania rządu. Rządy Niemiec i Austro-Węgier odrzuciły te żądania i w lipcu 1917 r. większość żołnierzy i oficerów I i III Brygady Legionów odmówiła złożenia przysięgi na dochowanie wierności sojuszowi z Niemcami i Austro-Węgrami. Wskutek tego „kryzysu przysięgowego” zostali internowani. Legionistów pochodzących z Galicji wcielono do armii austriackiej i wysłano na front włoski, a Piłsudskiego uwięziono w Magdeburgu. II Brygadę, która złożyła przysięgę przekształcono w Polski Korpus Posiłkowy.

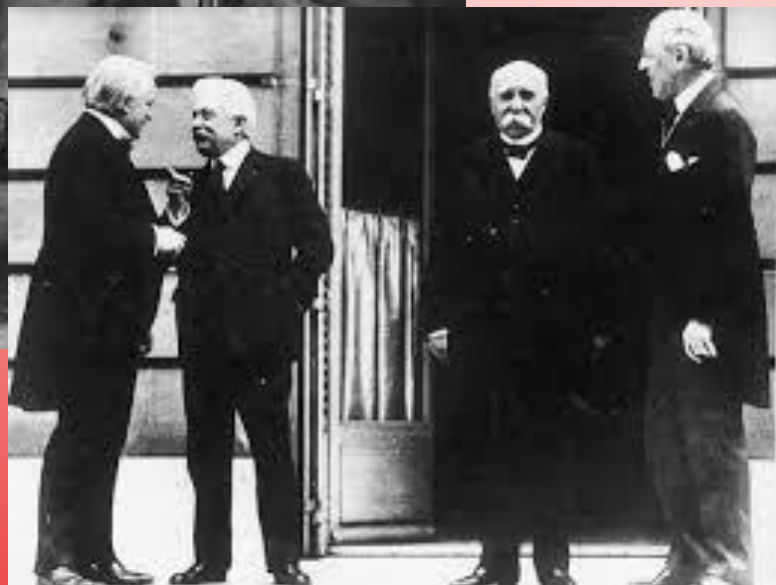

ORĘDZIE PREZYDENTA USA

8 stycznia 1918 r. prezydent Wilson wydał orędzie, w którym wymienił czternaście warunków przyszłego pokoju: w punkcie trzynastym uznano konieczność stworzenia niepodległego państwa polskiego z dostępem do morza.

DEKLARACJA WERSALSKA

Niezwykle istotnym wydarzeniem była deklaracja wersalska wydana 3 czerwca 1918 r. przez premierów Francji, Wielkiej Brytanii i Włoch. Stwierdzono w niej, że powstanie niepodległego państwa polskiego jest warunkiem trwałego pokoju w Europie.

RADA REGENCYJNA

12 września 1917 r. w kraju została powołana przez okupantów niemieckich i austriackich Rada Regencyjna, która miała pełnić funkcję tymczasowej polskiej władzy państwowej. Początkowo sprawowała zwierzchnictwo tylko nad oświatą i sądownictwem. W obliczu nadchodzącej klęski państw centralnych zaczęła dążyć do uniezależnienia się od władz okupacyjnych i 7.10.1918 r. wydała manifest do narodu polskiego, gdzie za główny cel Polaków uznała utworzenie niepodległego państwa. Radę krytykowano za zależność od władz okupacyjnych i konserwatywny charakter polityczny.

KONIEC WOJNY I NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI

Rozejm w Compiègne kończy I wojnę światową. Jest to układ rozejmowy pomiędzy Ententą i Cesarstwem Niemieckim, został uzgodniony w poniedziałek 11 listopada 1918 o godzinie 5:12 i podpisany o 5:20 rano w wagonie kolejowym w lesie Compiègne. Tym samym Polska odyskała niepodległość.

OJCOWIE NIEPODLEGŁOŚCI

PIŁSUDSKI

DMOWSKI

PADEREWSKI

WITOS

KORFANTY

DASZYŃSKI

„Nie zginęła! Zmartwychwstała!
Mimo wrogich burz.
Wstała wielka i wspaniała
W blasku jasnych zórz
Spadły pęta i kajdany.
Pierzchnął zdrady wróg.
Czas wolności znów nam dany
Wrócił nam ją Bóg.”

Dziękujemy za uwagę.

Prezentację przygotowały uczennice klasy ID

Ewelina Rozpotyńska

Natalia Biernat

Nikola Białas

Hanna Grabowska